

Avvakumovits Katica

Bezárult a Kör

Az a tény, hogy édesapám '56-os volt – az év novemberében, 21 éves korában menekült el Magyarországról – döntő hatással volt családunk történetére és arra, hogy az Egyesült Államokba kerültünk. Édesanyám a második világháború után hagyta el Magyarországot, San Francisco-ban kötöttek házasságot édesapámmal.

Szüleim egyik legfőbb nevelési elve az volt, hogy bennünket, a három kaliforniai születésű gyereket, magyarnak neveljék. Természetesen amerikaiak is voltunk egyben – ez tiszta sor volt, de amerikaivá nevelésünk nem igényelt részükről különösebb erőfeszítést. Magyar nyelvű nevelésünk viszont, és az, hogy kötődést érzünk a vasfüggöny túloldalán élő nagymamánkkal és unokatestvéreinkkel –, hát az bizony rengeteg erőfeszítésükbe került.

Ennek az erőfeszítésnek a részeként szüleim önkéntes cserkészvezetők lettek a san francisco-i magyar cserkészcsapatnál. Akkoriban a cserkészek mind '56-osok gyerekei voltak, és mindannyian “rá voltak kényszerítve”, hogy otthon magyarul beszéljenek. Mindannyian megtanultunk magyarul írni és olvasni és szereztünk némi történelmi és irodalmi ismereteket is. (Ez a cserkész gyerekcsapat megkönnyítette számomra, hogy felvállaljam származásomat a katolikus egyházi iskolában, ahol a gyerekek 98 százaléka vagy ír, vagy olasz volt, és senki nem tudta merre van Kelet-Európa, Magyarországról nem is beszélve.)

Azonban helytelen lenne azt feltételezni, hogy testvéreim és én szenvedélyes anti-kommunista és magyar nemzeti érzések melegházában nőttünk volna fel. Először is, amikor szüleim elhagyták Magyarországot, még fiatalok voltak (édesanyám még gyerek), és miközben soha eszükbe nem jutott, hogy más nemzetiségűek is lehetnének mint magyarok, tökéletesen nyitottak voltak arra, hogy elsajátítsák az angol nyelvet, megismerjék barátságos amerikai szomszédait és értékeljék az amerikai társadalom nyújtotta előnyöket. És így, mi gyerekek (általában) nem úgy tekintettünk szüleinkre mint az óhazából megmaradt “relikviákra”.

Szüleim szülőházájukkal fenntartott kapcsolata nem engedte, hogy családunk Magyarországról alkotott képe lesüllyedjen egy nosztalgiával vagy keserűséggel teli képre. Bennünket gyerekeket úgy neveltek, hogy tudjuk a budapesti rokonaink nevét, karácsonyi képeslapokat írunk az időződő nagynénéinknek és tudjuk azokat az utcaneveket, ahol szüleink felnőttek és ahol rokonaink még mindig éltek. A magyarországi családi utazás, mely annak az évnek a nyarán történt, amikor hétéves lettem, ezeket a kapcsolatokat élővé és tartóssá tették. Gyerekként megtapasztaltuk, hogy a magyarok nemcsak egy elnyomott, a szovjetek rabigáját nyögő nemzet tagjai; hanem Magyarország egyenlő a sárga villamosokkal, egzotikus ízű fagyaltokkal, zebracsíkos gyalogátkelőhelyekkel és a barátságos unokatestvéreikkel is, akik ugyanazt a szokatlan hangzású vezetéknévet viselik, mint mi.

És mégis – a san francisco-i (hosszú, unalmas) október 23-i megemlékezésekből, az erdélyi magyarok helyzetének ismeretéből, a magyarországi látogatásain során elhangzott szelíd, “erről ne beszéljete” figyelmeztetésekből – tökéletesen tisztában voltunk azzal, hogy Magyarországon a dolgok nincsenek rendben, és hogy nekünk, szabad világban élő amerikai magyaroknak kötelességünk valamilyen módon “tartani a fáklyát”, mert ha ezt nem tesszük, valami végleg elvész. Ezt a kötelességérzetet nem tudtam pontosan meghatározni, de jelen volt – leghatékonyabban szüleink és más idősebb cserkészvezetők közvetítették számunkra. Azok, akik büszkéek voltak magyar örökségükre, és kézzelfoghatóan, pozitívan át tudták adni annak értékeit. A felelősségérzet e tétova érzése elég volt ahhoz, hogy 1989-ben és 1990-ben, már felnőttként, szó szerint megkönnyebbültem, hogy mi, nyugaton élő amerikai magyarok kint vagyunk a vízből, Magyarországon demokrácia van, felfedik a 40 év büntetteit, a történelmi ferdtéseket helyreigazítják és megemlékeznek

1956-ról. Nem (csak) nyugati országok magyar templomaiban és közösségi házaiban, de Magyarországon is nyilvánosan, hivatalosan, méltósággal.

Most 39 éves vagyok; az elmúlt hat évben férjemmel és két fiammal csak egy háztömbnyire laktunk attól a háztól, ahol édesapám felnőtt, ugyanabban a városban, ahonnan ő pontosan 50 évvel ezelőtt elmenekült: tehát legalábbis a mi családjunkban bezárult a kör.

Miközben teljes tudatában vagyok annak, hogy Magyarország sok tekintetben még mindig posztkommunista ország, még nem nevezhető "normális" európai országnak, és hogy a külhonban és az anyaországban élő magyarokat egyaránt érik kemény (rendszerint igazolt) bírálatok a kommunista érából fennmaradt torzítások, és a történelmi igazságtalanságok további elhallgatása miatt a mai Magyarországon – azt gondolom, ezek lassan a helyükre kerülnek majd. Én itt, Magyarországon amerikai magyar vagyok, nem ez az ország a szülőföldem, nem itt nőttem fel. Amerikai létem fontos része kettős identitásomnak, nem akarom és nem is tudom eldönteni, amerikai vagy magyar vagyok-e igazából. De várakozással tekintek az októberi megemlékezések elé, fiainkkal ott leszünk, és mesélni fogunk nekik – anélkül, hogy suttognunk kellene -, nagyszüleik történelemben vállalt szerepéről.

Avakumovits Katica

Katica San Francisco környékén született és nevelkedett, szülei és testvérei jelenleg is itt élnek. A főiskolai évek után négy évet töltött Washingtonban és New York-ban, ahol a Magyar Emberi Jogokért Alapítványnál a közép-európai magyar kisebbségi jogok képviselőjeként dolgozott. 2000-től férjével, Zsolttal (aki maga is Németországban született, magyar nemzetiségű, és Argentínában nőtt fel) és két fiukkal Budapesten élnek.